

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szabó Katalin Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek - a jogtanácsos által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2010. december 13. napján kelt 3.P.21.733/2010/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5000 (ötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 132 605 forint kár és ezen összeg után 2009. október 14. napjától járó törvényes mértékű kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy a tulajdonában áll a ... forgalmi rendszámú BMW típusú gépkocsi, amellyel **Sz. Gy.** 2009. október 13-án pénzszállítást végzett a felperes tulajdonában álló benzinkutakról. A Sz. B. közötti 811. számú út pátkai leágazásánál a gépjármű vezetője átlépte az úttestet felező záróvonalat és a behajtani tilos táblát figyelmen kívül hagyva a benzinkút épülete elé behajtott.

A kocsi ablakát lehúzva a kilépő kútkezelőtől egy borítékban a bevételt átvette, majd Y fordulatot vett, és ugyanazon az úton kihajtott. A kihajtáskor észlelte, hogy a benzinkúthoz behajtott egy Polgárőrség feliratú Seat típusú gépkocsi, amelyből egy személy intett felé, de azt gondolta, hogy egyik ismerőse volt. Ezt követően a gépkocsival továbbhaladt Sz. irányába, ahol a B. úti temető előtt egy szirénázó

rendőrségi gépkocsi a BMW elé vágott és megállásra kényszerítette. **K. Zs.** kiugrott a gépkocsiból, pisztolyt rántva közeledett a BMW vezetője felé, közben felszólította, hogy állítsa le a motort és szálljon ki a gépkocsiból. A vezető a központi zárat zárva tartotta, ezért az ijedségből történő felocsúdása után először a központi zárat kellett feloldania. A rendőrök azonban türelmetlenek voltak és egyre fenyegetőbbben léptek fel. Amikor sikerült a gépkocsi központi zárját kinyitnia, a két rendőr feltépte az ajtókat, két oldalról rángatták, **R. R.** megpróbálta a műszerfalból kitépni az indító chip kártyát, amelyet slusszkulcsnak vélt. Ez azonban nem sikerülhetett, mert a kártyát csak gomb megnyomása után lehetett volna kivenni, ezért a börtök leszakadt, amelyből eredően a felperesnek 4500 forint kára keletkezett. A biztonsági övét is ki kellett a vezetőnek kapcsolni, amelyre a rendőrök nem voltak figyelemmel, magatartását ellenszegülésnek értékelték. A biztonsági öv kioldása után a rendőrök kicibálták a gépkocsiból és a gépkocsi motorház tetejére helyezték a kezét, ahol megpróbálták megbilincselni, de ez nem vezetett eredményre, ezért a földre rántották, **R.** rendőr rátérdelt a hátára és a bal karját húzva megbilincselte. Ekkor érkeztek meg a lovasberényi rendőrök, akik közölték, hogy közlekedési szabálysértés miatt kívánták megállítani. Ezt követően felsegítették a földről, levették a bilincset, majd átnézték a gépkocsit, ahol a ruházatában két bicskát találtak, ezt elvették tőle és közölték vele, hogy feljelentést tesznek. **Sz. Gy.** feljelentette a rendőröket hivatalos eljárásban történt indokolatlan bántalmazás miatt, kíméletlen aránytalanul erőszakos fellépésük okán. Azt állította, hogy a rendőri intézkedés során többszörös bordatörést szenvedett, a gépkocsi ajtaja behorpadt, abban 128 000 forint kár (javítási költség) keletkezett. A felperes tagadta, hogy a gépjármű vezetője akár passzív, akár aktív ellenállást tanúsított volna.

Az alperes a kereset elutasítását kérte és perköltséget igényelt. Előadta, hogy a pátkai elágazásnál a lovasberényi rendőrök észlelték a BMW gépkocsi vezetőjének durva közlekedési szabályszegését, ezért a kútra behajtva felelősségre kívánták vonni. A gépkocsiból **K. K.** kiszállt és kézmozdulattal jelezte a BMW vezetőjének, hogy intézkedni kíván vele szemben, ennek ellenére **Sz. Gy.** nagy sebességgel elhajtott. A Seattal **V. T.** és **K. K.** a közlekedési szabálysértőt üldözőbe vette, de mivel a nyomát elvesztették, ezért rádión kértek segítséget. A diszpécser közreadta a hírt, az üzenetet **K. Zs.** és **R. R.** alkotta járőrpáros vette, akik a B. úti temetőnél észrevették a keresett BMW gépkocsit és megállásra kényszerítették. **K. Zs.** valóban kiugrott a gépkocsiból, és felszólította a gépkocsi vezetőjét a motor leállítására, a gépkocsiból való kiszállásra, aki azonban ehelyett a gépkocsi központi zárját bezárta. Ezt követően még fenyegetőbbben lépett fel, amire a vezető a központi zárat kinyitotta. A gépkocsi kormányába kapaszkodó vezető kezét a rendőrök a kormányról megpróbálták lefejtetni és a vezetőt kiszállásra kényszeríteni. Mivel azonban a vezető ellenállt, ezért **K.** rendőr kicibálta a gépkocsiból és egy célirányos mozdulattal a földre vitte, ahol megpróbálta megbilincselni, mivel pedig az egyik kezére ráfeküdt, ezért **R.** rendőr rátérdelt a fekvő vezetőre, hogy a bal karját kihúzzák és megbilincseljék. Az alperes álláspontja szerint az intézkedés jogszerű volt, ugyanis a p-i jelenet okkal váltotta ki a rendőrökben azt a képzetet, hogy veszélyes bűnözőt kell üldözniük, illetőleg elfogniuk. Mivel pedig az elfogása

után a vezető passzív ellenállást tanúsított, ezért vele szemben a testi kényszer alkalmazása is indokolt volt. Ennek során azonban sem a felperes testi épségében, sem pedig a gépkocsiban kár nem keletkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4500 forintot és ennek 2009. október 13. napjától a kifizetésig járó mindenkorli törvényes késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10 000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem tehető felelőssé a felperes gépkocsijának karosszériájában bekövetkezett sérülésekért, mert a horpadások kiváltó oka az alperesnek nem felróható. **Sz. Gy.** sértettet az elsőfokú bíróság nem találta szavahihetőnek. Már azt is életszerűtlennek találta, hogy P.-n 2-3 méterről nem ismerte fel az egyenruhás rendőröket, de azt már semmiképpen sem találta hihetőnek, hogy úgyszólván lépésben haladt volna Sz. felé, hiszen a temető előtti események - a I-i rendőrök megérkezéséig - kb. 10 percre tartottak. Az volt az álláspontja, hogy a I-i rendőrök nem követtek el megbocsáthatatlan hibát, amikor abban a reális feltevésben voltak, hogy a BMW veszélyesnek tűnő vezetője komoly okból menekült el a helyszínről, ezért indokolt volt a segítségkérés. Azt ugyan elismerte, hogy a további események másképp is alakulhattak volna, ha a segítségkérés alaposabb és részletesebb információval párosul. Az információszegénységet azonban az elsőfokú bíróság nem ítélte felróhatóknak, kirívó hibának, ugyanis a rendőröknek azonnali és határozott döntést kellett hozniuk. **K.** és **R.** rendőrök tehát eleve úgy érkeztek a helyszínre, hogy veszélyes bűnöző elfogását kell fogatosítaniuk, amely utóbb azonban nem bizonyult valósnak, így nem róható a terhükre, hogy **K.** rendőr a gépkocsiból kiugorva fegyverrel a kezében közelítette meg a BMW-t. Ebben a szituációban az sem volt elvárható, hogy a rendőr tisztelegjen és így kérje a vezetőtől az iratokat. A sértett előadásával szemben a rendőrök vallomását fogadta el a megbilincselés körülményeire vonatkozóan. Az érdektelennek tekinthető **K. A. F.** tanú ugyanis a leglényegesebb momentumokra vonatkozóan nem tudott értékelhető vallomást tenni, így azt nem lehetett megállapítani a vallomásából, hogy a sértett együttműködött-e a rendőrökkel vagy passzív ellenállást tanúsított. Az alperes rendőrei ennek folytán a veszélyesnek látszó helyzetben úgy jártak el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, kirívó és szükségtelen erőszak nem bizonyított. Így a BMW oldalán keletkezett horpadások tekintetében az alperes felelősségét a Ptk. 339., illetőleg 348. §-a alapján nem állapította meg.

Másképp ítélte meg a motorindító chip kártya kirántását és ezzel a börtök elszakítását, mert az volt az álláspontja, hogy az alperes nem tett eleget a rendőrök képzésére vonatkozó kötelezettségének, ugyanis **R.** rendőr még csak nem is hallott az újfajta elektronikus slusszkulcsról, ezért a kérdéses chip kártyát úgy próbálta kirántani a helyéről, mintha az egy hagyományos kulcs lenne. Ezért a chip kártya börtökjének elszakadásából eredő 4500 forint vonatkozásában az alperes felelősségét megállapította. A kamatról a Ptk. 360. és 301. §-a alapján rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben az ítélet megváltoztatását és az alperes kötelezését kérte további 128 000 forint összegű kártérítés és törvényes kamatainak megfizetésére, valamint első- és másodfokú perköltséget is igényelt.

Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás anyagát okszerűtlenül értékelte és megalapozatlan következtetéseket vont le. Továbbra is arra hivatkozott, hogy a rendőri intézkedés nem volt arányos az elkövetett szabályszegéssel. A rendőrök felé senki nem jelzett olyan információt, hogy a benzinkút személyzete ellen a bevétel jogtalan eltulajdonítása érdekében bármilyen cselekményt követtek volna el, ezért nem volt alapja a rendőröknek azt feltételezni, hogy veszélyes bűnöző elfogását kell fogatosítani. Továbbra is állította, hogy az ijedségből felocsúdva a vezető sorra végrehajtotta azokat az utasításokat, amiket követeltek tőle, az pedig nem róható a terhére, hogy a géppisztolyos rendőr kiabálása megdöbbsentette és e váratlan szituációban lassan cselekedett. A gépkocsi kormányának megfogásával kapcsolatosan pedig kifejtette, hogy ez kisebb veszéllyel járt a rendőrökre, mintha a gépkocsivezető a kormányról a kezét leveszi. A gépjárműben bekövetkezett sérülést nem is a felperes vette észre, hanem a helyszínelő rendőrök, és mivel az az indokolatlan és aránytalan rendőri intézkedés következménye, ezért álláspontja szerint a kárt az alperes köteles megtéríteni.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és másodfokú perköltség megállapítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes következtetést vont le. E körben utalt a BH 1986. 417., valamint a BH 1992. 103. jogesetekben kifejtett álláspontra.

A Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítélet felülvizsgálata során nem érintette az első fokú ítélet alperest marasztaló rendelkezését, mert az alperesi fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett (Pp. 228. § (3) bekezdés).

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a fellebbezett körben az ítéltábla a döntésével is egyetértett, a döntés jogi indokait azonban a következők szerint pontosítja.

A felperes kereseti kérelme a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése és 339. §-ának (1) bekezdése alapján bírálendő el. A rendőri intézkedés fogatosításakor ugyanis a rendőr közhatalom gyakorlása során, szervező-intézkedő tevékenységet fejt ki, ezért felelősségét nem a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése alapján, hanem a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése szerint kell megítélni. E jogszabályhely alapján az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Elsődlegesen ezért azt kellett vizsgálni, hogy a felelősség megállapításához szükséges e speciális feltétel megvalósult-e. A rendőri intézkedéssel szembeni

rendes jogorvoslat a panasz, azonban a panasz igénybevétele nem alkalmas eszköz a kár elhárítására, ha a gépkocsi sérülése az intézkedés során keletkezett. A speciális feltétel megvalósulása után a kártérítés általános feltételeinek megvalósulását a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján kell vizsgálni, azzal azonban, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség körében a jogellenes magatartás megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha az alperes nevében eljáró személy a rá vonatkozó anyagi vagy eljárási szabályt megsértette. Az alperes jogellenes magatartása ezért csak akkor állapítható meg, ha a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) vagy a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III.1.) BM rendelet valamely szabályának megsértése kimutatható. A felperes az alperes jogellenes magatartását az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében szabályozott arányosság követelményének megsértésében jelölte meg, mert a rendőri intézkedést a sértett által elkövetett szabálysértéshez viszonyítottan aránytalannak tekintette.

Az alperes rendőrei a gépkocsivezető durva közlekedési szabálysértését észlelve az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján intézkedésre voltak kötelesek. Az intézkedést azonban nem tudták foganatosítani, mert a gépkocsivezető a rendőri intézkedés alól - megítélésük szerint - kivonta magát. Ezt követően a I-i rendőrök nem közlekedési szabálysértővel szembeni intézkedéshez kértek segítséget, hanem olyan személlyel szemben, aki az Rtv. 19. §-át megsértve, a rendőri intézkedés alól kivonta magát. Azt kétséget kizáró módon nem lehetett megállapítani, hogy a gépkocsivezető a rendőrök intézkedési szándékát észlelte, erre figyelemmel a felperes alappal hivatkozott arra, hogy a közlekedési szabálysértés elkövetéséhez képest a második intézkedés foganatosítása vele szemben aránytalan volt. A második rendőri intézkedés objektív aránytalansága miatt az alperes részéről a jogellenes magatartás megvalósult. Az alperesnek azonban az intézkedés aránytalansága nem felróható. Az alperes rendőrei ugyanis alappal gondolták úgy, hogy a gépkocsi vezetője az intézkedés alól kivonta magát. Ezt erősítette meg, hogy a benzinkútról hirtelen, nagy sebességgel hajtott ki és haladt Sz. irányába, amelyet menekülésként értékeltek. E két körülmény miatt alappal feltételezték, hogy a sértett nem csak szabálysértést követett el, hanem valamilyen bűncselekményt, amely szigorúbb és erőszakosabb fellépésüket indokoltta. Ehhez nem volt szükség olyan konkrét információra, hogy a gépkocsivezető a benzinkút bevitelét eltulajdonította.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszközök alkalmazása során lehetőleg kerülni kell a személyi sérülést és vagyoni kár okozását. A felperes a perben csak a gépkocsiban okozott kár megtérítését kérte, ezért csak a vagyoni kár okozását kellett e követelmény alapján vizsgálni. A perben a felperes azt nem bizonyította, hogy a rendőrök a felperes tulajdonát képező gépkocsiban kárt okoztak. A gépkocsivezető ugyanis saját elmondása szerint nem észlelte, hogy az intézkedés során a gépkocsi sérült volna, csupán feltételezte, hogy a sérülések az intézkedés során keletkeztek. Ezt a feltételezést azonban semmi nem igazolta, sőt a nyomozás során beszerzett szakértői vélemény cáfolta. Az okozati összefüggés kérdésében azonban szükségtelen lett volna további bizonyítás lefolytatása, mert

felróhatóság hiányában az alperes akkor sem tartozna kártérítési felelősséggel, ha a sérülés rendőri intézkedés során történt keletkezése bizonyított lenne.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (III. 30.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése alapján határozott meg.

Budapest, 2011. szeptember 15.

. Kertészné dr. Princzinger Márta s.k.
a tanács elnöke

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: